

Про відновлення роботи Міжвідомчого тектонічного комітету України

У зв'язку з важливим значенням тектонічного аналізу під час геологічного вивчення території України та пошуків корисних копалин, необхідністю і обов'язковістю складання тектонічних карт при глибинному геологічному картуванні (ГГК-200) наприкінці минулого століття було створено Міжвідомчий тектонічний комітет України (МТКУ), його головою став голова Держгеолслужби України Д. С. Гурський.

Останнє важливе досягнення Комітету — видання у 2007 р. Тектонічної карти України масштабу 1 : 1 000 000 (головний редактор Д. С. Гурський). Проте через несприятливі економічні обставини останнього часу, в яких опинилась Державна служба геології та надр України (Держгеонадра), а також у зв'язку з тим, що пішли з життя такі видатні тектоністи, як І. І. Чабаненко, С. С. Круглов, Є. І. Паталаха, Ю. О. Арсірій, А. Я. Радзівілл, Є. Б. Глеваський, К. Ю. Єсипчук, або стали пенсіонерами Д. С. Гурський, В. П. Кирилюк, В. Я. Веліканов, В. М. Клочков та інші, з 2007 р. МТКУ старого складу практично припинив свою роботу.

Враховуючи надзвичайну важливість геотектоніки в усьому розмаїтті наук про Землю, її швидкий розвиток і домінуючу роль у розробці пошукових критеріїв на горючі та рудні корисні копалини, Відділення наук про Землю НАН України (ВНЗ) вирішило відновити роботу МТКУ у новому складі.

За ініціативою академіка-секретаря ВНЗ академіка НАН України О. М. Пономаренка, голови Міжвідомчого стратиграфічного комітету України (МСКУ) академіка НАН України П. Ф. Гожика, директора Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна (ІГФ) НАН України академіка НАН України В. І. Старостенка очолити оновлений МТКУ запропоновано одному з відомих тектоністів України члену-кореспонденту НАН України О. Б. Гінтову. Запропоновано також склад керівництва МТКУ: голова комітету О. Б. Гінтов (ІГФ НАН України), заступники голови — голова Науково-редакційної ради (НРР) Держгеонадра України доктор геол. наук М. М. Костенко, доктор геол. наук О. М. Гнилко (Інститут геології і геохімії горючих копалин (ІГГК) НАН України), науковий секретар Комітету кандидат геол.-мінерал. наук І. С. Потапчук (Інститут геологічних наук (ІГН) НАН України).

Керівництву МТКУ запропоновано розробити проект складу Бюро МТКУ та проект основного складу комітету, запросивши до нього геологів, геофізиків і географів з наукових установ НАН України, інших наукових та виробничих організацій України різних форм власності — докторів і кандидатів наук, відомих своїми роботами з тектоніки, та затвердити ці склади на організаційному засіданні Бюро МТКУ.

Запропоновано також розробити основні принципи діяльності МТКУ, перспективний план його роботи і затвердити їх на загальних зборах МТКУ.

17 березня поточного року в ІГН НАН України відбулось організаційне засідання Бюро МТКУ, на якому затверджено склад Бюро (додається), склад МТКУ (додається), проект документу про принципи роботи МТКУ (додається) та проект перспективного плану роботи МТКУ (додається).

Склад Бюро Міжвідомчого тектонічного комітету України

№ п/п	ПІБ	Ступінь, звання, місце роботи
1	Гінтов Олег Борисович	<i>чл.-кор. НАН України, ІГФ НАН України, Київ (голова МТКУ)</i>
2	Костенко Микола Михайлович	<i>д.г.н., голова НРР Держгеонадра України, Київ (заст. голови)</i>
3	Гнилко Олег Мирославович	<i>д.г.н., ІГГК НАН України, Львів (заст. голови)</i>
4	Потапчук Іван Степанович	<i>канд. г.-м. наук, ІГН НАН України, Київ (секретар)</i>
5	Старостенко Віталій Іванович	<i>академік НАН України, ІГФ НАН України</i>
6	Кутас Роман Іванович	<i>чл.-кор. НАН України, ІГФ НАН України</i>
7	Степанюк Леонід Михайлович	<i>чл.-кор. НАН України, Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення (ІГМР) НАН України</i>
8	Михайлов Володимир Альбертович	<i>д.г.н., Київський національний університет (КНУ) імені Тараса Шевченка</i>
9	Шевчук Віктор Васильович	<i>д.г.н., КНУ імені Тараса Шевченка</i>
10	Альохін Віктор Іванович	<i>д.г.н., ДонНТУ (Покровськ)</i>
11	Мельничук Віктор Григорович	<i>д.г.н., НУВГП (Рівне)</i>
12	Єнтін Володимир Аркадійович	<i>к.г.-м.н., ДП «Укргеолкомпанія» (Київ)</i>
13	Покалюк Володимир Васильович	<i>д.г.н., ДУ ІГНС НАН України</i>
14	Палієнко Валентина Петрівна	<i>д.геогр.н., Інститут географії (ІГ) НАН України</i>
15	Веліканов Вячеслав Акимович	<i>к.г.-м.н., член НРР Держгеонадра України</i>

**Склад Міжвідомчого тектонічного комітету України
Члени МТК (Київське відділення)**

Александров Александр Львович — к.г.н., ІГН НАН України
 Альохін Віктор Іванович — д.г.н., ДонНТ України (м. Покровськ)
 Артеменко Геннадій Володимирович — д.г.-м.н., ІГМР НАН України
 Баньковський Михайло Володимирович — к.г.н., ІГН НАН України
 Барташук Олексій Вацлавович — к.г.н., УкрНДІ Газу (Харків)
 Бахмутов Володимир Георгійович — д.г.н., ІГФ НАН України
 Безвинний Володимир Петрович — к.г.н., ПВНЗ “Інститут Тутковського”
 Бобров Александр Борисович — д.г.-м.н., ПВНЗ “Інститут Тутковського”
 Бортник Сергій Юрійович — д.геогр.н., КНУ імені Тараса Шевченка
 Векліч Юрій Максимович — ст.н.сп., УкрДГРІ
 Веліканов Вячеслав Акимович — к.г.-м.н., член НРР Держгеонадра України

- Верховцев Валентин Геннадійович** — д.г.н., ДУ ІГНС НАН України
Воробійов Анатолій Іванович — к.г.-м.н., ДУ ЦАКДЗ ІГН НАН України
Гейченко Михайло Валентинович — к.г.н., ПАТ “ДАК Українські поліметали”
Гінтов Олег Борисович — чл.-кор. НАН України, ІГФ НАН України (**голова МТКУ**)
Горайнов Сергій Володимирович — к.г.-м.н., НАК “Нафтогаз України”
Гейхман Анатолій Мойсєвич — к.ф.-м.н., ІГН НАН України
Довбніч Михайло Михайлович — д.г.н., НГУ України (м. Дніпро)
Дубосарський Віктор Рудольфович — к.г.н., ІГН НАН України
Єгорова Тамара Петрівна — д.г.н., ІГФ НАН України
Єнтін Володимир Аркадійович — к.г.-м.н., ДП “Українська геологічна компанія”
Єсипович Станіслав Михайлович — д.г.н., ЦАКДЗ ІГН НАН України
Загнітко Василь Миколайович — д.г.-м.н., КНУ імені Тараса Шевченка
Клочков Валерій Михайлович — к.г.-м.н., член НРР Держгеонадра України
Коболєв Володимир Павлович — д.г.-м.н., ІГФ НАН України
Костенко Микола Михайлович — д.г.н., голова НРР Держгеонадра України (**заст. голови МТКУ**)
Кутас Роман Іванович — чл.-кор. НАН України, ІГФ НАН України
Лисинчук Дмитро Володимирович — к.г.-м.н., ІГФ НАН України
Ломакін Ігор Емануїлович — д.г.н., ВМГОР НАН України
Лукін Олександр Юхимович — академік НАН України, ІГН НАН України
Михайлов Володимир Альбертович — д.г.н., КНУ імені Тараса Шевченка
Мичак Сергій Володимирович — к.г.н., ІГФ НАН України
Монюк Володимир Васильович — к.г.-м.н., ДДУ (м. Дніпро)
Муровська Ганна Валеріївна — к.г.н., ІГФ НАН України
Науменко Уляна Зінов’ївна — к.г.н., ІГН НАН України
Орлюк Михайло Іванович — д.г.-м.н., ІГФ НАН України
Палієнко Валентина Петрівна — д.геогр.н., ІГ НАН України
Пашкевич Інна Костянтинівна — к.г.-м.н., ІГФ НАН України
Покалюк Володимир Васильович — д.г.н., ДУ ІГНС НАН України
Пономаренко Олександр Миколайович — академік НАН України, ІГМР НАН України
Потапчук Іван Степанович — к.г.-м.н., ІГН НАН України (**секретар МТКУ**)
Ремезова Олена Олександрівна — д.г.-м.н., ІГН НАН України
Русаков Олег Максимович — д.г.-м.н., ІГФ НАН України
Скопиченко Ігор Михайлович — к.г.-м.н., ІГН НАН України
Спиця Роман Олександрович — к.геогр.н., ІГ НАН України
Старостенко Віталій Іванович — академік НАН України, ІГФ НАН України
Степанюк Леонід Михайлович — чл.-кор. НАН України, ІГМР НАН України
Фарфуляк Людмила Вікторівна — к.г.н., ІГФ НАН України
Харчишин Юрій Дмитрович — гол. геолог Рівненської КГП ДП “Українська геологічна компанія”
Цветкова Тетяна Олексіївна — к.ф.-м.н., ІГФ НАН України
Шаталов Микола Микитович — д.г.н., ЦАКДЗ ІГН НАН України
Шевчук Віктор Васильович — д.г.-м.н., КНУ імені Тараса Шевченка
Шеремет Євген Михайлович — д.г.-м.н., ІГМР НАН України
Шехунова Стелла Борисівна — чл.-кор. НАН України, ІГН НАН України
Шимків Любомир Максимович — гол. геофізик ДП “Українська геологічна компанія”
Шнюков Євген Федорович — академік НАН України, ДУ ВМГОР НАН України
Шнюкова Катерина Євгенівна — д.г.н., ІГМР НАН України

Члени МТК (Львівське відділення)

Бубняк Андрій Миколайович — к.г.н., геолог-консультант
Бубняк Ігор Миколайович — к.г.н., ЛНУ імені Івана Франка
Вашенко Віталій Опанасович — нач. ГРП Львівської геологічної експедиції
Віхоть Юрій Михайлович — к.г.н., ЛНУ імені Івана Франка
Генералова Лариса Володимирівна — к.г.н., ЛНУ імені Івана Франка
Гнилко Олег Мирославович — д.г.н., ІГГГК НАН України (голова відділення)
Заяць Христина Борисівна — к.г.-м.н., Укр ДГРІ
Кирилюк Віктор Павлович — д.г.-м.н., член МСТК
Крупський Юрій Зіновійович — д.г.-м.н., ЛНУ імені Івана Франка
Максимчук Валентин Юхимович — д.ф.-м.н., КВ ІГФ НАН України
Мельничук Віктор Григорович — д.г.н., НУВГП (м. Рівне)
Мельничук Григорій Вікторович — к.г.н., НУВГП (м. Рівне)
Назаревич Андрій Володимирович — к.ф.-м.н., КВ ІГФ НАН України
Накапелюх Михайло Володимирович — к.г.н., ІГФ НАН України
Павлюк Мирослав Іванович — чл-кор. НАН України, ІГГГК НАН України
Сіворонов Альберт Олексійович — д.г.-м.н., ЛНУ імені Івана Франка
Ступка Орест Степанович — д.г.-м.н., ІГГГК НАН України
Хом'як Леонід Миколайович — к.г.н., ЛНУ імені Івана Франка (секретар відділення)
Шлапінський Володимир Євгенович — к.г.н., ІГГГК НАН України
Яценко Герман Михайлович — д.г.-м.н., ЛНУ імені Івана Франка

Секції МТК України

Секція теоретичної геотектоніки і тектонофізики (кер. Шевчук В. В.)
Секція регіональної тектоніки (кер. Костенко М. М.)
Секція прикладних проблем тектоніки (кер. Потапчук І. С.)
Секція з питань термінології і номенклатури геоструктур України (кер. Михайлов В. А.)
Секція глибинної геофізики і геотектоніки (кер. Старостенко В. І.)
Секція неотектоніки (кер. Палієнко В. П.)

Склад секцій МТКУ

Секція теоретичної геотектоніки і тектонофізики (керівник Шевчук В.В.)

Бахмутов В. Г., Бобров О. Б., Бубняк І. М., Воробійов Н. І., Генералова Л. В., Гінтов О. Б., Гнилко О. М., Горайнов С. В., Довбніч М. М., Єнтін В. А., Загнітко В. М., Кирилюк В. П., Крупський Ю. З., Кутас Р. І., Лукін О. Ю., Мельничук В. Г., Михайлов В. А., Муровська Г. В., Орлюк М. І., Павлюк М. І., Палієнко В. П., Покалюк В. В., Пономаренко О. М., Ступка О. С., Шевчук В. В., Шнюкова К. Є.

Секція регіональної тектоніки (керівник Костенко М.М.)

Куратори та основні виконавці регіональних підрозділів:

Гінтов О. Б., Кирилюк В. П., Степанюк Л. М. (*Український щит*)
Гнилко О. М., Кутас Р. І., Павлюк М. І. (*Карпатський регіон*)
Бахмутов В. Г., Великанов В. А., Мельничук В. Г. (*Волино-Подільський регіон*)
Лукін О. Ю., Михайлов В. А., Шехунова С. Б. (*Дніпровсько-Донецький регіон*)

Коболєв В. П., Муровська Г. В., Старостенко В. І. (*Південноукраїнський регіон (Азово-Чорноморський басейн, Причорномор'я, Крим, Добруджа)*)
Верховцев В. Г., Палієнко В. П., Спиця Р. О. (*Неотектоніка України*)
За потреби до роботи в секції та засідань запрошуватимуть й інших членів МТК України.

Секція прикладних проблем тектоніки (керівник **Потапчук І. С.**)

Альохін В. І., Александров О. Л., Баньковський М. В., Бобров О. Б., Бубняк А. М., Горяйнов С. В., Єнтін В. А., Єсипович С. М., Кирилук В. П., Костенко М. М., Манюк В. В., Мельничук В. Г., Мельничук Г. В., Михайлов В. А., Науменко У. З., Покалюк В. В., Потапчук І. С., Ремезова О. О., Скопиченко І. М., Харчишин Ю. Д., Шехунова С. Б., Шлапінський В. Є., Яценко Г. М.

Секція з питань термінології і номенклатури геоструктур України (керівник **Михайлов В. А.**)

Бахмутов В. Г., Великанов В. А., Дубосарський В. Р., Гінтов О. Б., Загнітко В. М., Кутас Р. І., Мельничук В. Г., Михайлов В. А., Покалюк В. В., Шевчук В. В.

Секція глибинної геофізики і геотектоніки (керівник **Старостенко В. І.**)

Баньковський М. В., Гінтов О. Б., Довбніч М. М., Гейхман А. М., Єгорова Т. П., Єнтін В. А., Заяць Х. Б., Коболєв В. П., Кутас Р. І., Лисинчук Д. В., Лукін О. Ю., Муровська Г. В., Назаревич А. В., Орлюк М. І., Пашкевич І. К., Пігулевський П. Г., Русаков О. М., Старостенко В. І., Фарфуляк Л. В., Цветкова Т. О., Шевчук В. В., Шеремет Є. М., Шимків Л. М.

Секція неотектоніки (керівник **Палієнко В. П.**)

Бортник С. Ю., Векліч Ю. М., Великанов В. А., Верховцев В. Г., Гейченко М. В., Максимчук В. Ю., Палієнко В. П., Потапчук І. С., Спиця Р. О., Шаталов М. М.

Регіональні підрозділи МТК України

Український щит (куратор **Гінтов О. Б.**): Александров О. Л., Альохін В. І., Артеменко Г. В., Безвинний В. П., Бобров О. Б., Гейченко М. В., Єнтін В. А., Єсипович С. М., Загнітко В. М., Кирилук В. П., Клочков В. М., Костенко М. М., Манюк В. В., Мичак С. В., Науменко У. З., Пашкевич І. К., Пігулевський П. Г., Покалюк В. В., Пономаренко О. М., Потапчук У. С., Ремезова О. О., Сіворонов А. О., Скопиченко У. М., Степанюк Л. М., Шаталов М. М., Шевчук В. В., Шеремет Є. М., Яценко Г. М.

Карпатський регіон (куратор **Гнілко О. М.**): Альохін В. І., Баньковський М. В., Шеремет Є. М., Бубняк А. М., Бубняк І. М., Ващенко В. О., Віхоть Ю. М., Генералова Л. В., Гінтов О. Б., Заяць Х. Б., Кутас Р. І., Максимчук В. Ю., Муровська Г. В., Назаревич А. В., Накапелюх М. В., Павлюк М. І., Ступка О. С., Хом'як Л. М., Шехунова С. Б., Шлапінський В. Є.

Волино-Подільський регіон (куратор **Мельничук В. Г.**): Бахмутов В. Г., Бортник С. Ю., Великанов В. А., Мельничук Г. В., Науменко У. З., Орлюк М. І., Палієнко В. П., Спиця Р. О., Харчишин Ю. Д., Шаталов М. М., Шимків Л. М.

Дніпровсько-Донецький регіон (куратор **Лукін О. Ю.**): Александров О. Л., Горяйнов С. В., Довбніч М. М., Михайлов В. А., Орлюк М. І., Пашкевич І. К., Русаков О. М., Шехунова С. Б.

Південно-Український регіон (Азово-Чорноморський басейн, Причорномор'я, Крим, Добруджа)
(куратор **Коболєв В. П.**): Борташук О. В., Верховцев В. Г., Горяйнов С. В., Єгорова Т. П., Кутас Р. І.,

Лисинчук Д. В., Ломакін І. Е., Муровська Г. В., Русаков О. М., Старостенко В. І., Фарфуляк Л. В., Цвєткова, Т. О., Шимків Л. М., Шнюков Є. Ф., Шнюкова К. Є.

Про принципи роботи МТКУ

Викладені нижче принципи роботи МТКУ увійдуть складовою частиною в **Положення про Міжвідомчий тектонічний комітет України**, який буде розроблений членами Бюро МТКУ і затверджений на Бюро ВНЗ та Загальних зборах членів МТКУ.

1. Основним своїм завданням МТКУ вбачає *поширення знань про геотектонічні і геодинамічні процеси, які відбуваються у Землі, та про адекватне відображення пов'язаних з ними на вищих структурних рівнях процесів і структур на геологічних, структурних, тектонічних, геодинамічних та інших картах України, а також у пояснювальних записках до них.*

2. Геотектоніка і геодинаміка належать до наук, які для пізнання закономірностей будови земної кори і розміщення в ній родовищ корисних копалин повинні узагальнювати всі глобальні матеріали про геологічну будову як земної поверхні, так і глибинних оболонок планети. Тому в них однаково активно задіяні як *усі галузі геології, так і геофізика, географія, а також термодинаміка, фізична хімія, математичне і фізичне моделювання.* З цим пов'язаний і склад членів МТКУ.

3. У своїй діяльності МТКУ керуватиметься прикладом ефективної і успішної діяльності Міжвідомчого стратиграфічного комітету України (МСК України), якому вдається обговорювати і узагальнювати практично всі наукові та виробничі дослідження в Україні з питань стратиграфії і геохронології та, як наслідок, уніфікувати стратиграфічні схеми, які використовують під час складання та видання геологічних карт.

4. Тектонічні науки (в порядку розширення: тектоніка — геотектоніка — геодинаміка) на фоні інших напрямів сучасної геології розвиваються найшвидше. Інформація надходить лавиноподібно. Однак підручники та посібники з цих дисциплін не встигають за нею. До того ж в Україні на сьогодні жодний вищий навчальний заклад не навчає магістрів за спеціальністю “Геотектоніка”, відсутня підготовка аспірантів, а дисертації за цією спеціальністю захищають дуже рідко, лише у спецраді Д26162.02 при ІГН НАН України. Таким чином, практично призупинено підготовку фахівців з геотектоніки. Молоді спеціалісти, які хочуть захистити дисертації тектонічного напрямку, вимушені виїздити за кордон — в Європу, Америку, Росію, де геотектоніка і геодинаміка є лідерами в науках про Землю.

Виходячи з цього МТКУ одним із своїх важливих завдань вважає створення тісних стосунків з гірничими, політехнічними вищими навчальними закладами та університетами, а також з МОН України з метою виправлення такого становища.

5. Одним з найважливіших завдань МТКУ є організація регіональних і міжнародних конференцій з питань геотектоніки та геодинаміки за участю вітчизняних і закордонних спеціалістів. Ця робота потребує достатньо великих витрат, тому може бути розпочата з 2018 р.

6. Кожен член МТКУ має бути носієм сучасних геотектонічних знань у геологічну аудиторію, тобто:

- а) постійно вивчати всю сучасну закордонну та вітчизняну геологічну, геофізичну і мінералогічну періодику;
- б) слідкувати за змістом публікацій в українській науковій періодиці, присвяченій питанням тектоніки, і активно реагувати на них;
- в) брати активну участь у заслуховуванні та захисті дисертацій тектонічного напрямку;
- г) входити з пропозиціями до Бюро МТКУ про заслуховування важливих і дискусійних питань з геотектоніки, запрошення вітчизняних та (по можливості) закордонних учених для доповідей з цих питань.

7. Виходячи з важливості п. 5 МТКУ звертається до керівництва (МСК України, академік НАН України П. Ф. Гожик) і Науково-редакційної ради Держгеолслужби України (доктор геол. наук М.М. Костенко) з пропозицією ввести до складу цих органів декількох (не менше двох) авторитетних учених — членів МТКУ.

8. Організаційні питання:

а) засідання Бюро МТКУ відбуваються в приміщенні ІГН НАН України за пропозиціями або вимогами членів Бюро та його голови. Про це членів Бюро сповіщають електронною поштою і телефоном. Протоколи засідань Бюро розсилають керівникам регіональних підрозділів МТКУ;

б) засідання регіональних підрозділів (РП) МТКУ відбуваються за ініціативою їх керівників і пропозиціями їх членів для заслуховування доповідей членів РП або запрошених вітчизняних та іноземних учених. Засідання відбуваються в приміщенні ІГН НАН України або там, де вирішить керівник РП. Про засідання членів РП сповіщають вивішеними оголошеннями, а за потреби — електронною поштою і телефоном;

в) організаційні Загальні збори членів МТКУ скликають у **травні 2017 р.**, а звітні — наприкінці кожного року.

Перспективний план роботи МТКУ

Загальний план діяльності МТКУ впливає з перелічених вище принципів його роботи.

У 2017 р. Бюро МТКУ розробить **Положення про Міжвідомчий тектонічний комітет України**, яке буде узгоджено і затверджено з Держгеонадра та МОН України на Бюро ВНЗ та Загальних зборах членів МТКУ.

Одним з найперших завдань МТКУ також вважає продовження розробки та видання **Короткого українського словника сучасних тектонічних і геодинамічних термінів** (розпочатої в УкрДГРІ, проте не завершеної через нестачу коштів), в якому були б враховані не лише досягнення світової геотектоніки, а й надбання української геологічної науки та особливості назв тектонічних структур України.

Конкретний план полягає в організації складання тектонічних карт окремих регіонів та всієї території України та його керівництві цими роботами.

Насамперед передбачається розпочати побудову **Тектонічної карти Українського щита масштабу 1 : 500 000** силами установ НАН України — ІГН, ІГФ, ІГМР, геологічними підприємствами Держгеонадра України та спеціалістами з геології докембрію інших організацій і вищих навчальних закладів України.

Оскільки фінансування зазначених робіт поки що немає, в 2017 р. вирішуватимуться в основному організаційні питання. Крім того, Інститут геофізики НАН України, ДП “Українська геологічна компанія”, Донецький національний технічний університет (м. Покровськ) за рахунок коштів існуючих тем розпочнуть і в 2018 р. завершать роботи з побудови **Схеми розломно-мегаблокової структури УЩ масштабу 1 : 500 000** як основи-каркасу Тектонічної карти Українського щита масштабу 1 : 500 000. Схему буде подано в МТКУ для розгляду і затвердження, після чого її буде видано і рекомендовано як обов’язкову для всіх організацій, які займаються побудовою регіональних тектонічних і геологічних карт окремих районів щита.

У 2018 р., за наявності фінансування з боку Держгеонадра України та НАН України, під керівництвом МТКУ почнеться побудова Тектонічної карти Українського щита масштабу 1 : 500 000, в якій будуть задіяні всі перелічені вище організації.

Передбачається побудова тектонічних карт інших регіонів України силами відповідних регіональних підрозділів.

Положення про Міжвідомчий тектонічний комітет України

1. Загальні положення

1. Міжвідомчий тектонічний комітет України (МТКУ) — це дорадчий орган при Відділенні наук про Землю Національної академії наук (ВНЗ НАН) України.

2. Метою діяльності МТКУ є міжвідомче регулювання тектонічних аспектів геологічного вивчення надр України, сприяння підготовці фахівців геологічної галузі у відповідності до сучасних світових досягнень у галузі геотектоніки і геодинаміки.

3. У своїй діяльності МТКУ керується законодавчими актами України, рішеннями загальних зборів МТКУ та цим Положенням.

4. МТКУ взаємодіє з підрозділами Національної академії наук України, Міністерства освіти і науки (МОН) України, організаціями Державної служби геології та надр (Держгеолнадра) України, акціонерними компаніями та приватними підприємствами, а також з Міжвідомчим стратиграфічним комітетом України, Міжвідомчим петрографічним комітетом України, Українським мінералогічним товариством, Всеукраїнським громадським об'єднанням “Спілка геологів України”, іноземними урядовими і неурядовими організаціями, що виконують геологічне вивчення надр.

II. Завдання МТКУ

Основні завдання МТКУ такі:

- міжвідомча координація досліджень з питань геотектоніки і геодинаміки України та заходів з підготовки фахівців геологічної галузі;
- уніфікація методичних і методологічних підходів у вітчизняних тектонічних дослідженнях;
- впровадження сучасних інноваційних досягнень у вітчизняні тектонічні дослідження;
- організація наукових конференцій та семінарів з актуальних проблем геотектоніки та геодинаміки з метою поширення знань про геотектонічні і геодинамічні процеси, які відбуваються у Землі;
- організація і керівництво складанням тектонічних карт окремих регіонів та всієї території України з адекватним відображенням на них тектонічних структур і геодинамічних комплексів у відповідності до досягнень світової геотектонічної науки;
- допомога у роботі атестаційних комісій і спеціалізованих рад із захисту дисертацій за спеціальностями геологічного напрямку.

III. Повноваження МТКУ, права та обов'язки його членів

1. МТКУ має право:

- координувати загальні тектонічні аспекти діяльності наукових установ Національної академії наук України, Міністерства освіти і науки України, організацій Державної служби геології та надр України, акціонерних компаній та інших підприємств геологічного напрямку;
- встановлювати правила виділення і класифікації, а також номенклатуру тектонічних підрозділів і структур у вітчизняній геологічній науці й практиці;

- тлумачити основні терміни і поняття тектонічного змісту;
- надавати наукові рекомендації та висновки щодо заходів безпеки в зонах взаємовпливу промислових об'єктів України та геологічного середовища у зв'язку із сучасними геодинамічними процесами і явищами.

2. Члени МТКУ мають право:

- брати участь у заходах, які проводить Комітет;
- брати участь в розробці планів діяльності МТКУ;
- входити з пропозиціями до Бюро МТКУ;
- вносити пропозиції та зауваження щодо діяльності МТКУ;
- отримувати інформацію про діяльність МТКУ та його Бюро;
- оскаржувати рішення, дії, бездіяльність керівних органів МТКУ зверненням до керівництва ВНЗ НАН, МОН, Держгеолнадра України або Загальних зборів Комітету;
- отримувати методичну і організаційну допомогу від МТКУ у своїй науковій діяльності.

3. Члени МТКУ в межах своїх службових повноважень мають переважне право:

- здійснювати керівництво кваліфікаційними, дисертаційними, науково-дослідними та геологорозвідувальними роботами, що стосуються геотектоніки;
- рецензувати, опонувати кваліфікаційні, дисертаційні, науково-дослідні роботи з геотектоніки та звіти з геологічного вивчення надр (регіональні роботи);
- редагувати підготовлені до видання аркуші Державної геологічної карти масштабу 1 : 200 000 та 1 : 50 000, а також наукові видання з геотектоніки.

4. Члени МТКУ зобов'язані:

- дотримуватись вимог цього Положення;
- надавати інформаційну і методичну допомогу з питань геотектоніки і геодинаміки юридичним і фізичним особам за їхніми зверненнями;
- виконувати рішення керівних органів МТКУ у межах їх компетенції;
- брати участь у Загальних зборах МТКУ;
- сприяти виконанню рішень Бюро і Загальних зборів МТКУ;
- впроваджувати сучасні геотектонічні підходи у науково-дослідній роботі;
- слідкувати за змістом публікацій в сучасній зарубіжній та українській науковій періодиці, присвяченій питанням геотектоніки і активно реагувати на них;
- брати активну участь у публічному заслуховуванні та захисті наукових і науково-виробничих звітів, дисертацій, магістерських і бакалаврських робіт тектонічного напрямку.

III. Склад МТКУ

1. До складу МТКУ входять відомі своїми тектонічними доробками вчені Національної академії наук України, Міністерства освіти і науки України, фахівці установ Державної служби геології та надр України, акціонерних компаній та інших підприємств геологічного напрямку.

2. Керівним органом МТКУ є Бюро, яке затверджується на засіданнях Бюро ВНЗ НАН України і Загальних зборів Комітету та узгоджується з МОН і Держгеолнадра України.

3. МТКУ поділяється на секції і регіональні підрозділи. Персональний та кількісний склад секцій і регіональних підрозділів утворюється та оновлюється за поданням Бюро МТКУ і затверджується рішенням Загальних зборів МТКУ.

4. Припинення членства в МТКУ відбувається на підставі:

- письмової заяви члена Комітету;
- рішення Бюро МТКУ.

5. Бюро МТКУ має право приймати рішення про виключення члена МТКУ в разі:

- вчинення дій або бездіяльності, несумісних із метою і завданнями Комітету;
- неучасті в діяльності Комітету продовж 12 попередніх місяців.

IV. Організація роботи МТКУ

1. Загальні збори членів МТКУ приймають рішення про:

- затвердження Положення про МТКУ і змін до нього за погодженням Бюро ВНЗ НАН України, Департаменту вищої освіти МОН України та Державної служби геології та надр України;
- затвердження складу МТКУ, його регіональних відділень і секцій;
- обрання членів Бюро, голови, заступників голови, секретаря, керівників регіональних відділень і секцій;
- принципи діяльності МТКУ;
- перспективний план роботи МТКУ.

2. Голова та вчений секретар МТКУ відповідають за організацію Загальних зборів Комітету та засідань Бюро.

3. Бюро МТКУ:

- розглядає подання керівників секцій, регіональних відділень і підрозділів МТКУ, розпорядження і звернення Бюро ВНЗ НАН України;
- заслуховує членів МТКУ, керівників його секцій, регіональних відділень і підрозділів;
- розробляє перспективні плани роботи МТКУ;
- приймає рішення із засадничих питань діяльності МТКУ.
- періодично звітує на Загальних зборах з питань, пов'язаних з реалізацією покладених на них повноважень та завдань.

4. Загальні збори МТКУ вважають правомірними, якщо на них присутні більше половини його членів. Рішення ухвалюють більшістю голосів від числа присутніх. Головує на засіданнях Загальних зборів Голова Комітету або його заступник. Порядок голосування на Загальних зборах (відкрите чи таємне) визначається Загальними зборами безпосередньо на засіданні.

5. Загальні збори скликаються не менше одного разу на два роки за рішенням Голови МТКУ. Позачергові Загальні збори можуть бути скликані на вимогу не менше 1/3 складу членів МТКУ або 2/3 складу його Бюро.

6. Рішення Загальних зборів ухвалюють простою більшістю від числа присутніх членів та оформлюють протоколом.

7. Засідання Бюро МТКУ скликаються Головою Комітету або на вимогу 1/3 членів Бюро і є повноважними за наявності більшості його членів. Рішення Бюро ухвалюють простою більшістю голосів присутніх членів. Протоколи засідань Бюро розсилають керівникам регіональних підрозділів МТКУ.

8. Засідання секцій, регіональних підрозділів (РП) МТКУ відбуваються за ініціативою їх керівників і пропозиціями їх членів для заслуховування доповідей членів Комітету або запрошених

вітчизняних та іноземних учених. Про місце і час засідання членів Комітету сповіщають електронною поштою чи телефоном.

9. Члени МТКУ та Бюро можуть брати участь у засіданнях, у тому числі шляхом використання засобів зв'язку (телефон, скайп-зв'язок).

V. Порядок фінансування діяльності МТКУ

1. Фінансування діяльності МТКУ здійснюється із фондів наукових установ Національної академії наук України, Міністерства освіти і науки України, організацій Державної служби геології та надр України, акціонерних компаній та інших підприємств, що виконують геологічне вивчення надр, на умовах добровільних солідарних внесків.

2. Наукова установа або підприємство, працівника якої введено до складу МТКУ, забезпечує його участь у засіданнях Комітету та його Бюро.

Перелік нормативних документів, якими керується МТКУ у своїй діяльності:

Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність". <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

Закон "Про вищу освіту". <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Закон України "Про державну геологічну службу України". <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1216-14>.

Кодекс України про надра. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>.

Дане Положення склав професор В. Г. Мельничук за участю інших членів Бюро МТКУ.

Голова МТКУ, д-р геол.-мінерал. наук, професор, чл.-кор. НАН України **О. Б. Гитов**

Секретар МТКУ, канд. геол.-мінерал. наук, ст. н. сп. **І. С. Потапчук**